

Rhesymeg

Rheolir Addysg Grefyddol yn lleol gan Gyngor Ymgynghorol Sefydlog ar gyfer Addysg Grefyddol (CYSAG). Mae'n cynnwys tri phwyllgor: cynrychiolwyr prif draddodiadau crefyddol yr ardal, cynrychiolwyr athrawon a chynrychiolwyr yr awdurdod lleol. Prif swyddogaeth CYSAG yw, 'cynghori'r awdurdod ar y cyfryw faterion sy'n gysylltiedig ag addoli crefyddol mewn ysgolion sirol ac â'r addysg grefyddol sydd i'w rhoi yn unol â maes llafur cytûn ag y bydd yr awdurdod yn eu cyfeirio at y cyngor neu ag y gwêl y cyngor yn dda'. (Deddf Diwygio Addysg 1988 a.11(1)(a))

Cred CYSAG Gwynedd y dylai'r cyngor hwn fod yn seiliedig ar wybodaeth gyfredol gan obeithio y bydd y canllawiau sy'n dilyn yn galluogi penaethiaid i gefnogi CYSAG yn ei dyletswyddau.

Yn y gorffennol, mae CYSAG Gwynedd wedi monitro addysg grefyddol ac addoli ar y cyd trwy:

- adolygu adroddiadau arolygu ESTYN;
- dadansoddi asesiadau athrawon a chanlyniadau arholiadau ysgolion uwchradd yr Awdurdod Lleol;
- cael adroddiadau rheolaidd gan gynrychiolwyr y gwasanaeth ysgolion/ymgynghorol lleol;
- gwahodd athrawon a phenaethiaid i rannu enghreifftiau o arferion da gydag aelodau CYSAG.

Ni fydd Fframwaith Arolygu newydd ESTYN bellach yn cyfeirio'n benodol at Addysg Grefyddol ac addoli ar y cyd. Mae CYSAG Gwynedd felly yn awyddus i fanteisio ar y cyfundrefnau a'r arferion a ddefnyddir ar hyn o bryd gan benaethiaid ac athrawon wrth iddynt baratoi at y Fframwaith Arolygu newydd. Yng nghyfarfod CYSAG Gwynedd ar 13 Hydref 2010, penderfynwyd y byddai CYSAG yn cyflawni ei chyfrifoldebau statudol trwy wahodd ysgolion i rannu eu hunan arfarniad o Addysg Grefyddol, addoli ar y cyd a datblygiad ysbrydol a moesol disgyblion gyda'r aelodau.

Gofynnir yn garedig i ysgolion cynradd ac uwchradd gyflwyno crynodeb o hunan arfarniad yr ysgol i sylw clerc CYSAG Gwynedd yn ystod y flwyddyn pan fydd ESTYN yn arolygu'r ysgol.

Manylion cyswllt: (kenrobinson@gwynedd.gov.uk) 01286 679888

Enw (Clerc CYSAG): Ken Robinson.

Cyfeiriad: Swyddfa Addysg Ardal Arfon, Cyngor Gwynedd, Caernarfon, Gwynedd, LL55 1SH.

Ers 2008, mae CYSAGau ar draws Cymru wedi mabwysiadu neu addasu'r Fframwaith Enghreifftiol Cenedlaethol ar gyfer Addysg Grefyddol (APADGOS, 2008) fel eu maes llafur cytûn lleol. Mae aelodau'r Panel Ymgynghorol Cenedlaethol Addysg Grefyddol wedi croesawu'r cysondeb hwn ar draws Cymru gan eu bod wedi gallu cydweithio i baratoi canllawiau cyffredin i ysgolion a ChYSAGau. Mae amryw o GYSAGau yng Nghymru wedi mabwysiadu cyfundrefn neu broses debyg i'r un a amlinellir yn y ddogfen hon.

Enw'r Ysgol: Ysgol Aberdyfi

Addysg Grefyddol

Cwestiwn Allweddol 1: Pa mor dda yw'r deilliannau mewn Addysg Grefyddol?

- Seilir yr hunan arfarniad ar arsylwadau gwersi, arfarniadau o waith disgyblion a chyfweliadau â disgyblion.
- Dylai ysgolion uwchradd gyfeirio at CA3, CA4 a CA5 (Astudiaethau Crefyddol ac Addysg Grefyddol) a chynnwys arfarniad o asesiadau athrawon ac/neu ganlyniadau arholiad.

Cyfeiriadau: Fframwaith Arolygu ESTYN Adran 1 a'r Maes Llafur Cytûn Lleol

Safonau mewn Addysg Grefyddol – cynnydd mewn dysgu

Mae safon Addysg Grefyddol yn dda.
Mae safon y gwranddo, ymateb a chyfrannu yn dda
Erbyn diwedd Cyfnod Allweddol 2 mae gan y disgyblion gwybodaeth a dealltwriaeth dda o brofiadau bywyd a'r cwestiynau a godir ganddynt ynghyd a chredoau ac arferion crefyddol.
Mae'r athrawon a'r disgyblion yn cyd gynllunio cwestiynau allweddol ar gyfer dysgu.
Mae'r disgyblion yn ymwybodol o'r nod addysgol a'r meini prawf llwyddiant a gwelir tystiolaeth o hyn yn eu llyfrau.
Mae'r plant hynaf yn gosod eu meini prawf llwyddiant eu hunain
Mae'r disgyblion yn hyderus wrth ateb cwestiynau, datrys problemau a gwneud penderfyniadau.
Mae arsylwadau dosbarth yn dangos fod mwyafrif o'r disgyblion yn defnyddio strategaethau AagD a meddwl yn llwyddiannus yng nghyd-destun eu dysgu, gan adfyfrio ar eu dysgu eu hunain yn y gwersi.
Cynllunnir cyfleoedd cyson i ddisgyblion harfarnu gwaith eu hunain ac eraill. Gwneir defnydd effeithiol iawn o'r crafwr a strategaethau meddwl ac AagD i hyrwyddo'r dysgu
Mae gan yr ysgol ran weithredol yng ngweithgareddau y gymuned ehangach. Rhoddir cyfleoedd cyson i'r disgyblion cyd-berthnasu gydag eraill o fewn gweithgareddau cymdeithasol a drefni'r gan yr ysgol e.e. gwasanaethau Eglwys, Diolchgarwch, Dydd Gŵyl Dewi, Gwasanaeth/Cyngordd Nadolig, Cnio cymunedol yr Henoed. Maent yn sicrhau profiadau gwerthfawr i'r plant a'u galluogi i wneud cyfraniad gweithredol i'w cymuned.

Materion i gael sylw

Edrych ar ddarpariaeth ar gyfer disgyblion abl a thalentog gan sicrhau bod tasgau gwahaniaethol fel bod y disgyblion yn cyrraedd eu llawn potensial.
Canfod barn y disgyblion– llunio holiadur.
Parhau i ddatblygu strategaethau Asesu ar gyfer Dysgu.

Rhagorol		Da	*	Digonol		Anfoddhaol	
-----------------	--	-----------	---	----------------	--	-------------------	--

Cwestiwn Allweddol 2: Pa mor dda yw'r ddarpariaeth mewn Addysg Grefyddol?

- Dylai hunan arfarniad ystyried y dangosyddion canlynol: yr amser a roddir i'r pwnc, gwybodaeth bynciol, arbenigedd a datblygiad proffesiynol yr athrawon, addasrwydd y rhaglen astudio ac amrediad yr adnoddau dysgu a ddefnyddir.
- Mae arfarniad o arsylwadau gwersi a gwaith disgyblion yn caniatáu i benaethiaid a phenaethiaid adran i ddod i farn am ansawdd yr addysgu mewn gwersi Addysg Grefyddol o fewn yr ysgol, a'r graddau y mae disgyblion yn cael eu cymell a'u hannog i gyrraedd safonau uchel.
- Dylai ysgolion cynradd gyfeirio at y ddarpariaeth 'Pobl, Credoau a Chwestiynau' ar gyfer dysgwyr y Cyfnod Sylfaen yn ogystal ag Addysg Grefyddol yn CA2.
- Dylai ysgolion uwchradd gyfeirio at CA3, CA4 a CA5 (Astudiaethau Crefyddol ac Addysg Grefyddol).

Cyfeiriadau: Fframwaith Arolygu ESTYN Adrannau 2.1 ac 2.2 a'r Maes Llafur Cytûn Lleol

Yr addysgu: cynllunio ac amrediad o strategaethau

Darparir amser priodol i'r pwnc yn ôl y canllawiau statudol.
Mae safon yr addysgu yn dda yn y ddau gyfnod allweddol. Rhoddir sylw da i drefnu ymweliadau sy'n cyfoethogi'r cwricwlwm
Gwneir defnydd da o'r cyswllt rhwng y rheithor a'r eglwys leol i gyfoethogi profiadau'r disgyblion.
Mae safon y gwersi a gwaith y disgyblion yn dda.
Mae'r ystod o brofiadau ar lawr y dosbarth a thu hwnt yn y gymuned yn cwrdd â gofynion 'Pobl, Credoau a Chwestiynau' ar gyfer dysgwyr y Cyfnod Sylfaen a'r Fframwaith Cenedlaethol ar gyfer cyflwyno Addysg Grefyddol yng nghyfnod Allweddol 2.
Mae arsylwadau gwersi yn nodi fod yr addysgu yn dda ar draws yr ysgol.
Gwneir defnydd effeithiol o adnoddau i gefnogi'r dysgu.
Mae'r arfer o rannu'r nod addysgol a chyd-gynllunio'r meini prawf llwyddiant gyda'r disgyblion yn gadarn dda ble gwelir y disgyblion hynaf yn llunio eu meini prawf eu hunain.
Defnyddir 'partneriaid trafod' yn ddyddiol i sicrhau cyfranogiad gan y disgyblion.

Gwneir defnydd effeithiol o staff cymorth i gefnogi'r addysgu.

Gwelir cysondeb yn y ffordd mae'r athrawon yn ymateb i waith y plant gan ddangos y ffordd ymlaen iddynt i wella'u gwaith.

Materion i gael sylw

Hyfforddi'r athrawon a'r cymhorthyddion o bwysigrwydd gofyn cwestiynau agored er mwyn gwneud i'r plant feddwl.

Parhau i addasu cynlluniau fel bo'r angen.

Rhagorol		Da	*	Digonol		Anfoddhaol	
-----------------	--	-----------	---	----------------	--	-------------------	--

Addoli ar y Cyd

Cwestiwn Allweddol 2: Pa mor dda yw'r ddarpariaeth ar gyfer addoli ar y cyd?

Ydy'r addoli ar y cyd yn cydymffurfio â'r gofynion statudol?	Ydy ✓	Nac ydy
---	--------------	----------------

Cyfeiriadau: Fframwaith Arolygu ESTYN Adran 2.3.1, 'Arweiniad atodol ar arolygu Addoli ar y Cyd mewn ysgolion anenwadol' (ESTYN, Medi 2010), 'Addysg Grefyddol ac Addoli ar y Cyd' (Cylchlythyr y Swyddfa Gymreig 10/94)

Nodweddion da mewn perthynas ag ansawdd yr Addoli ar y Cyd

Mae'r ysgol yn un groesawgar a chymuned yr ysgol yn un hapus a chartrefol.

Cynhelir addoli ar y cyd ysgol gyfan ar dri diwrnod yr wythnos, gwasanaeth dosbarth un diwrnod a gwasanaeth gyda'r ficer lleol bob Dydd Gwener.

Mae naws ysbrydol i'n gwasanaethau ac mae'r plant yn cael cyfle paratoi gwasanaeth eu hunain unwaith yr wythnos.

Rhoddir cyfleoedd i ddisgyblion mewn cyfnodau o gyd-addoli ymdawelu i fyfyrion'n dawel.

Mae'r gwaith a wneir yn gyhoeddus ar gyfer gwasanaethau Dydd Gŵyl Dewi, Diolchgarwch, Nadolig yn

cynnig datblygiadau ysbrydol, cymdeithasol a diwylliannol ardderchog i'r disgyblion.

Mae cyfnodau o weddi cyn amser cinio ac i gloi'r diwrnod ar draws yr ysgol.

Mae naws ysbrydol i'r gwasanaethau ac mae'r plant yn cael cyfleoedd cyson i gyfrannu at ac i gynllunio gwasanaethau eu hunain.

Dilynir rhaglen o themâu ar gyfer gwasanaethau megis themâu Beiblaidd, ABaCh, Elusennau, Addysg Fyd Eang, ayb.

Mae gwasanaethau cymunedol Dydd Gŵyl Dewi, Diolchgarwch a'r Nadolig yn cyfrannu'n werthfawr at ddatblygiad ysbrydol, cymdeithasol a diwylliannol y disgyblion.

Materion i gael sylw mewn perthynas ag ansawdd yr Addoli ar y Cyd

Parhau i roi sylw i addasu cynlluniau fel bo'r angen.

Rhagorol		Da	*	Digonol		Anfoddhaol	
-----------------	--	-----------	---	----------------	--	-------------------	--

Llofnod: Jennifer Bradbury (Pennaeth)

Dyddiad: 21/6/12